

ZAKRES CZĘŚCI PODSTAWY PROGRAMOWEJ, J. POLSKI, KL IV SP

JADWIGA PRZYBYŁO

Ukończyłam studia magisterskie na Uniwersytecie Rzeszowskim na kierunku filologia polska ze specjalnością nauczycielską. Podyplomowo ukończyłam również studia z zakresu logopedii oraz oligofrenopedagogiki. Lubię czytać książki, chodzić po górach oraz rozmawiać z ludźmi. Będę egzaminatorem z języka polskiego w klasie IV. Można się ze mną skontaktować pod adresem jadziamp@gmail.com

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Uczeń w odniesieniu do czytanych utworów literackich:

- określa tematykę oraz problematykę utworu;
 - wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;
 - objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
 - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany utwór;
 - omawia elementy świata przedstawionego;
 - opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność;
 - rozpoznaje czytany utwór jako bajkę, baśń, opowiadanie, legendę;
 - rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofę, rym, refren;
 - charakteryzuje podmiot liryczny;
 - zna i rozpoznaje w tekście literackim epitet, porównanie, przenośnię, wyraz dźwiękonaśladowczy;
 - rozpoznaje fikcję literacką;
 - rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach;
 - określa wartości ważne dla bohatera;
 - rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcję w utworze;
 - wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy
 - ustala kolejność zdarzeń;
 - wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji;
 - rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa).
2. W zakresie odbioru tekstów kultury uczeń:
- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio;
 - określa temat i główną myśl tekstu;
 - dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny;
 - charakteryzuje komiks jako tekst kultury; wskazuje charakterystyczne dla niego cechy;
 - rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, muzyki, sztuk plastycznych;

- odnosi treść tekstów kultury do własnego doświadczenia;
- dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie);
- odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych;
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny.

II. Kształcenie językowe.

1. W zakresie gramatyki języka polskiego uczeń:

- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych;
- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (rzeczownik, czasownik, przysłówki) i określa ich funkcję w tekście;
- rozpoznaje formy przypadków, liczb i rodzaju gramatycznego dla poszczególnych części mowy;
- stosuje poprawnie formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
- rozpoznaje typy wypowiedzi, uwzględniając cel wypowiedzi: wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące oraz stosuje je uwzględniając cel wypowiedzi;
- nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (orzeczenie);
- rozpoznaje w tekście typy wypowiedzi: równoważniki zdań, zdanie pojedyncze, zdanie złożone, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej;
- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (spójnik) i określa ich funkcje w tekście.

2. W odniesieniu do zróżnicowania języka uczeń:

- posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny;
- rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- rozpoznaje wyrazy wieloznaczne, związki frazeologiczne, synonimy, rozumie ich znaczenie w tekście oraz świadomie wykorzystuje do tworzenia własnych wypowiedzi;
- rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie ich funkcje w tekście;
- dostosowuje sposób wypowiedziania się do zamierzonego celu.

3. W zakresie komunikacji językowej i kultury języka uczeń:

- określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi;
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała);
- rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady;
- rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba;
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji;
- stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi;
- identyfikuje tekst jako komunikat;

4. W zakresie ortografii i interpunkcji uczeń:

- pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni;
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Uczeń uwzględniając elementy retoryki:

- dokonuje selekcji informacji;
 - tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny, zna zasady budowania akapitów i rozumie ich rolę w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi;
 - uczestniczy w rozmowie na zadany temat.
2. W zakresie mówienia i pisania uczeń:
- opowiada o przeczytanim tekście;
 - tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji;
 - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opis, opis przedmiotu, opis postaci, opis przeżyć wewnętrznych, opowiadanie, dialog, list, podziękowanie, zaproszenie, tekst o charakterze argumentacyjnym,
 - redaguje notatki;
 - rozróżnia współczesne formy komunikatów i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej;
 - tworzy plan odtwórczy wypowiedzi;
 - formułuje pytania do tekstu.

IV. W zakresie samokształcenia uczeń:

-
- Doskonali ciche i głośne czytanie,
- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych;
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje;
- zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line);
- rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji.

V. Znajomość lektur i związanych z nimi problemów:

1. Lektura obowiązkowa:

Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*

Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narni. Lew, czarownica i stara szafa*

Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks)

Józef Wybicki, Mazurek Dąbrowskiego

Wybrane podania i legendy polskie, w tym o Piaście Kołodzieju

Wybrane baśnie polskie i europejskie, w tym: Charles Perrault, *Kopciuszek, Kot w butach*,

Aleksander Puszkina, *Bajka o rybaku i rybce*,

Wybrane wiersze Władysława Bełzy, Jana Brzechwy, Konstantego Ildefonsa

Gałczyńskiego, Joanny Kulmowej, Juliana Tuwima.

2. Lektura dodatkowa:

René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek (Rosół, Reks)*

Roald Dahl, *Charlie i fabryka czekolady*